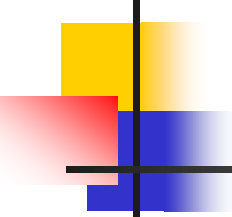

Ochrona konsumenta w obrocie profesjonalnym?

Granice swobody prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców

---

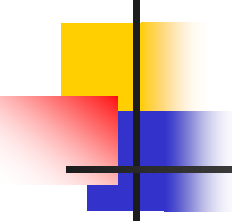
- Zakres swobody przy umowach jednostronnie a obustronnie profesjonalnych?
- Strategia unijna ochrony konsumenta (jako osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (UOPK)) w umowach z przedsiębiorcą ze szczególnym uwzględnieniem umowy sprzedaży?
- Jak daleko powinna zmierzać ochrona konsumenta i, jak szeroko powinno się definiować to pojęcie?

Motywy ochrony jednej ze stron stosunku zobowiązaniowego

- Duże znaczenie dla standardów ochrony konsumenta posiada orzecznictwo prejudycjalne Trybunału Sprawiedliwości na tle wdrażania dyrektywy 93/13. Wychodzi się tutaj od przesłania, że: konsumenci, będący osobami fizycznymi, działający w celach niezwiązanych z ich działalnością gospodarczą lub zawodową, nie znają norm prawnych regulujących umowy sprzedaży towarów i usług obowiązujących w innych państwach członkowskich; ten brak świadomości może powstrzymać konsumentów przed dokonywaniem bezpośrednich umów nabycia towarów lub usług w innych państwach członkowskich.

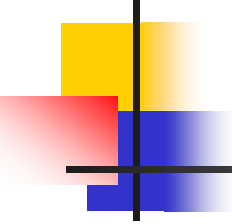

Powództwo ubezpieczyciela przeciwko Prezesowi UOKiK o naruszenie zbiorowych interesów konsumenta i nałożenia kary pieniężnej

---

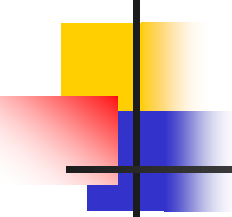
- „Czy w świetle art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów może być uznane działanie ubezpieczyciela polegające na ograniczeniu zakresu odpowiedzialności ubezpieczyciela wobec poszkodowanego będącego osobą fizyczną, nieprowadzącą działalności gospodarczej, dochodzącą roszczenia od ubezpieczyciela w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.”

Studium przypadku – czy profesjonalistę – prawnika można zaszeregować jako słabszą stronę umowy?

- Stan faktyczny: HOC wykonuje zawód adwokata ze specjalizacją z zakresu prawa handlowego.
- Zawarł z bankiem umowę kredytu, zabezpieczoną hipoteką ustanowioną na nieruchomości należącej do jego kancelarii prawnej.
- Po upływie kilku lat HOC wniósł powództwo do Sądu pierwszej instancji o stwierdzenie:
  - nieuczciwego charakteru warunku umowy, dotyczącego prowizji od ryzyka,
  - nieważności tego warunku i zwrotu prowizji pobranej przez kredytodawcę.

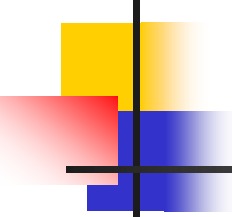

Studium przypadku – czy profesjonalistę – prawnika można zaszeregować jako słabszą stronę umowy?

- Sąd badający spór miał wątpliwości w kwestii, czy osoba fizyczna, będąca profesjonalista w dziedzinie prawa gospodarczego może być zaszeregowana do kategorii konsumenta?
- Sąd krajowy dąży do ustalenia, czy osobę fizyczną wykonującą zawód adwokata i zawierającą umowę kredytu z bankiem, w której nie zostało określone przeznaczenie kredytu, można uznać za „konsumenta” w rozumieniu legalnej definicji tego pojęcia.

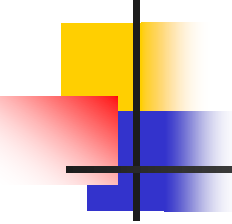
Studium przypadku – czy profesjonalistę – prawnika można zaszeregować jako słabszą stronę umowy?

- Sąd unijny nawiązał wstępnie do swojego bogatego dorobku orzeczniczego na tle wdrażania dyrektywy i standardów minimalnych, które powinny być zapewniane przez państwa członkowskie.
- Generalnie powtarza tezę, że ze względu na słabszą pozycję jednej ze stron art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 stanowi, że nieuczciwe warunki nie wiążą konsumenta.
- Respektowanie tego przepisu przez wszystkie państwa członkowskie zmierza do wyjścia poza gwarancję równowagi formalnej, czyli zastąpienia jej równowagą materialną (rzeczywistą), przywrócenia równości stron.

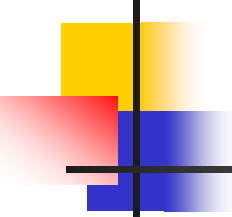
Studium przypadku – czy profesjonalistę – prawnika można zaszeregować jako słabszą stronę umowy?

- Sąd unijny uznał, że umowa główna dotycząca kredytu konsumenckiego nie mieści się w kategorii specjalizacji adwokata a w związku z tym nie obala to ogólnego, wzruszalnego domniemania, że jest on słabszą stroną w stosunku zawieranym z kredytodawcą.
- Fakt, że wierzytelność jest zabezpieczona umową akcesoryjną - hipoteką ustanowioną przez adwokata działającego w charakterze przedstawiciela swojej kancelarii prawnej na składnikach majątkowych przeznaczonych do wykonywania działalności zawodowej tego adwokata jest bez znaczenia dla ogólnej oceny statusu konsumenta.

Studium przypadku – czy profesjonalistę – prawnika można zaszeregować jako słabszą stronę umowy?

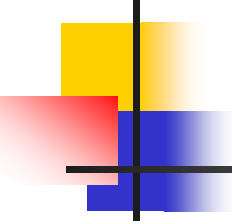
- Czy mamy tutaj do czynienia ze sztucznym podziałem profesjonalizmu/braku profesjonalizmu adwokata?
- Sprawa główna dotyczy ustalenia, czy osoba, która zawarła umowę podstawową (umowę kredytu) ma status konsumenta, czy przedsiębiorcy, a nie ustalenia jej statusu w ramach umowy akcesoryjnej,
- Rolę tej drugiej umowy spełniała hipoteka (zabezpieczająca spłatę długu z umowy kredytu).
- Trybunał Sprawiedliwości za Rzecznikiem Generalnym przyjął obiektywne kryterium kwalifikacji konsumenta.

Studium przypadku – wykładnia Trybunału Sprawiedliwości UE

- Orzekł, że osobę fizyczną wykonującą zawód adwokata i zawierającą umowę kredytu z bankiem, w której nie zostało określone przeznaczenie kredytu, można uznać za „konsumenta” w rozumieniu prawa unijnego, jeżeli umowa nie jest związana z działalnością zawodową adwokata.
- Fakt, że związana z umową główną wierzytelność jest zabezpieczona hipoteką ustanowioną przez adwokata, działającego w charakterze przedstawiciela swojej kancelarii prawnej na składnikach majątkowych przeznaczonych do wykonywania działalności zawodowej tej osoby, jest w tym względzie bez znaczenia.

Uchwała SN z dnia 9 września 2015 r. Por. uchwałę z dnia 17 listopada 2011 r.

- „Poszkodowany będący osobą fizyczną, nieprowadzącą działalności gospodarczej, dochodzący roszczenia od ubezpieczyciela w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych nie jest konsumentem w rozumieniu art. 24 w związku z art. 4 pkt 12 ustawy z dnia 17 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 22 (1) k.c.”